

Pittige gesprekken...?

Opdrachten en werkvormen

Deze opdrachten kun je inzetten nadat je een onderwerp hebt geïntroduceerd, maar je kunt ze ook gebruiken nadat je al een gesprek met de klas hebt gevoerd. Later kun je een tweede gesprek voeren en kijken of leerlingen anders reageren, meningen verschoven zijn of dat er ineens een andere sfeer hangt in de groep.

Doe aan het einde van iedere werkvorm altijd een reflectieronde met de hele groep:

- Wat vonden we ervan?
- Was het moeilijk/leuk/spannend/saai/... en waarom?
- Welke nieuwe feiten hebben we geleerd?
- Hebben we iets gehoord wat we nog niet wisten?
- Is iemand van mening veranderd?

OPDRACHT 1 - Inventariseren wat jullie al weten

Feiten en meningen scheiden

Feiten en meningen zijn soms lastig uit elkaar te houden. Hoe zorg je ervoor dat je leerlingen het verschil tussen beide goed begrijpen? In deze opdracht kun je daar mee oefenen.

Klassikaal:

Leg uit dat het belangrijk is om feiten en meningen uit elkaar te houden. Soms lijken beide erg op elkaar, maar ze zijn zeker niet hetzelfde. Een feit is iets dat vaststaat en dat je kunt bewijzen (objectief). Een mening staat niet vast, het is persoonlijk en een mening kan per persoon verschillen (subjectief). Als je er samen over praat, kom je er vanzelf achter waarom de ander iets vindt (mening) en kun je verifiëren wat de feiten zijn. Zo leer je het onderwerp in perspectief zien en kun je elkaar beter begrijpen.

Werkvormen bij OPDRACHT 1

Kies één van de onderstaande werkvormen.

1. Feiten en meningen scheiden

Deel post-it's uit, vijf per leerling. Laat ze op elke post-it iets opschrijven wat met het thema te maken heeft: feiten, meningen maar ook ervaringen zijn goed. Een strikte scheiding is nu nog niet nodig. Maak op het bord twee kolommen: 'feiten' en 'meningen'. Verzamel de input. Welke post-it komt in welke kolom? Moet er een derde kolom 'ervaringen' bij? Door hier te discussiëren over of iets een feit of een mening is, ben je eigenlijk al met het onderwerp bezig.

2. Het 'Waarom-daaromspel'

Laat leerlingen elkaar interviewen en steeds doorvragen. Verdeel de klas in viertallen. Iedere leerling krijgt een rol: 1) verteller, 2) vragensteller, 3) scheidsrechter, 4) luisteraar. De vragensteller vraagt naar de mening van de verteller. Waarom vindt de verteller dat? Na elk antwoord van de Verteller wordt opnieuw de waaromvraag gesteld (een variant mag ook: "Hoezo vind je dat?", "Waarom denk je dat", "Wat deed je dat?"). Tijdens het gesprek zijn er drie verboden woorden; 'daarom', 'weet ik niet' en 'gewoon'. De Scheidsrechter zorgt ervoor dat er goed wordt doorgevraagd. En hij let erop dat de verboden woorden niet gebruikt worden door de Verteller. De Luisteraar let goed op en noteert welke opmerking van de Verteller hij het meest bijzonder, goed of belangrijk vindt. Wissel vier keer, om de vijf minuten, zodat iedereen iedere rol een keer krijgt.

Klassikaal:

Wat is ons opgevallen? Zijn er feiten, ervaringen of meningen boven tafel gekomen die jullie niet hadden verwacht? Dat kan een aanknopingspunt zijn voor jullie gesprek. Zet 'm op!

OPDRACHT 2 - Informatie uitdiepen

Dertig leerlingen en één leerkracht weten samen al een heleboel. Toch is het soms goed om je helemaal in een onderwerp onder te dompelen. Het kan zijn dat je er dan achter komt dat de zaak veel complexer is dan dat deze op het eerste gezicht lijkt en dat de mening die je hebt, gebaseerd is op eenzijdige informatie.

Klassikaal

Vertel de klas over een situatie waarin jouw eigen mening helemaal veranderde doordat je nieuwe informatie kreeg. Geef aan dat meningen snel ontstaan en dat ze vaak gebaseerd zijn op eenzijdige informatie. Wat gebeurt er als je je echt in het onderwerp verdiept? Dat gaan we uitzoeken!

Werkvormen bij OPDRACHT 2

Kies één van de onderstaande werkvormen

1. 'Webben'

Maak met de klas een woordweb. Schrijf in het midden van het bord jullie thema, en vervolgens alle associaties die uit de klas komen er omheen.

Vervolgens kiezen leerlingen één van de begrippen of woorden om verder uit te pluizen. (Zorg voor een verdeling waarbij alle onderwerpen minimaal 1x worden behandeld.) Geef de klas de tijd om dingen echt uit te zoeken, dit kan een half uurtje op internet of in de schoolbibliotheek zijn maar bijvoorbeeld ook een hele week waarin er op verschillende momenten informatie wordt verzameld door er thuis over te praten, onderzoek te doen in bibliotheek of op internet, er met deskundigen of kennissen buiten school over te praten. Laat leerlingen hun bevindingen opschrijven en bespreek vervolgens klassikaal een aantal uitwerkingen.

Maak met de klas een nieuw web waarin alle nieuwe input wordt opgenomen. Zijn er meningen aan het veranderen? Bespreek dit met je groep.

2. Gastspreker

Nodig een gastspreker uit! Dit vergt wat voorbereiding, maar zoek iemand die veel van het onderwerp weet of ervaringsdeskundige is. Een ervaringsverhaal kan het onderwerp vaak van meerdere kanten belichten. Bereid met de klas vragen voor om de gastspreker te interviewen. (Je kunt hier ook twee leerlingen voor kiezen.) Zorg ervoor dat als de gastspreker er eenmaal is jullie hem/haar het hemd van het lijf vragen! Zo kom je nog eens wat te weten over het onderwerp!

Veel Succes!